

utegnejo pravo prerokovati, kajti leta, ko so se prikazale repatice na nebu, so res skor zmerom bogate vinske letine bile. („Kometenjahr — gutes Weinjahr“.)

* V Bosni in Hercegovini — kakor „Soča“ dobro poroča — niso stvari še tako uredjene, kakor bi bilo ljudstvom v srečo. Pritožujejo se, da se Nemci in Magjari preveč vsiljujejo, ki po tuje občujejo z ljudstvom. Iz vsega se vidi, da bi ti dve pokrajini Magjari radi pridobili in v obče svoje kraljestvo razširili. Zato je poslal zdaj njih minister Szlavy barona Lappenno zaradi pravnih zadev v posedeni deželi; ta Lappenno pa je velik nasprotnik Slovanom. Magjari hočejo, kakor nemški nacijonanci, Slované zatreti; zato tu pa tam kričé, kakor da bi bil uže Rus v njih deželi. Zato lažejo, kakor da bi bil uže Rus z denarjem podpiral avstrijske Slované po Ogerskem. Magjari zatirajo tudi Rumune; zato kričé, kakor da bi rumunski Rumunci meje naše prestapljali. Magjari bi radi sovrašтво vzbudili med Rusijo in Avstrijo, da bi toliko lože Slované zatirali.

Naši dopisi.

Iz Rusije 5. avg. :: (Konec.) — Dalje se izlagajo te štiri zadeve po vrsti. O preganjanji in zatiranji vere je rečeno to-le: „Vlada se je zopet odločila, še enkrat in „poslednjikrat“ umakniti se tirjatvam radikalcev, ter jim je v žrelo vrgla vero, naj jo požró. Začelo se je noro, vrtoglavo, slepo preganjanje vsega, karkoli je v kaki dotiki z vero. Ministri, deputati parlamenta, udje in svetniki municipalnih uprav, žurnalisti, ulični vlačugarji in potepini, vsi vprek so hiteli — kdo bo prej — oponašati, zasramovati, preganjati, teptati vse, kar je duhovnega, svetega. Iz šol so izgnali učitelje vere (katehete), a vsled za njimi so vrgli iz šolskih sob svete podobe in križe; iz bolnišnic so izgnali usmiljene sestre; vladni komisarji s policijsko in vojno silo razbivali so vrata samostanov ter s hohotom in vriščem druhali iztirali iz njih pohlevne in krotke prebivalce; sestavile so se po vsej deželi družbe „svobodne misli“, katerih udje ne smejo biti v nikaki dotiki z duhovstvom; vojakom je bilo ostro prepovedano hoditi v cerkev; prepovedane so bile procesije in vsak verski obred zunaj cerkve; izgnali so iz službe vse tiste ljudi, koji niso hoteli javno zatajiti svoje vere; vso deželo je objela neka strast, neka ostra bolezen, katera se lahko imenuje teofobija ali bogobojažen, bali pa se niso Boga, ampak bali so se imena božjega, izganjali so ga povsod, kjerkoli so ga našli. Tako na pr. novi zakon o ljudskih šolah ni bil sprejet zato, ker deputati parlamenta nikako niso mogli privoliti, da bi se imenovalo ime božje če prav samo v enem kotiču enega paragrafa tega čudnega šolskega zakona, v katerega so ga želeli senatorji skriti, za kar so glasila naših „liberalcev“ francoske senatorje ostro posvarila.....“

Tako piše Katkov v „Moskovskih Vedomostih“ 24. julija (to je 5. avg.) v št. 203. *) — Stasjulevič meče

*) Tej izjavi našega gosp. dopisnika nasproti ne moremo razumeti onega „poslanega“, ki smo ga v včerajšnjem „Slovenču“ čitali s temi-le besedami: „Ker se mudim nekoliko dni v središču Slovenije, stopim tudi v ljubljansko čitalnico, hoteč brati kak poljski časopis. Pa čuda velika! ne enega nisem dobil. Videl sem pa ruske tri, in med njimi „Moskovskie Vedomosti“, to je, list, ki je uredovan od Katkova, od tistega Katkova, ki zahteva, da se morajo vsi neruski Slovani odpo-vedati svoji veri in svojim jezikom ter sprejeti pravoslavno vero in ruski jezik; od tistega Katkova, ki zahteva, da se absolutizem ne sme na Ruskem odpraviti, od tistega Katkova, kateremu pošteni Rusi niso hoteli roke podati, ko jim jo je

„Moskovske Vedomosti“ v en koš z „Rusjo“ Aksakova. Ta dva časopisa se med seboj nikoli ne kavsata, kar piše eden, to trdi drugi, oba spadata k glavnim glasilom ruskih narodnjakov, naj jih Stasjulevič pita s „slavjanofili“, ali s „panslavisti“ ali z „varijagri“, to prepustimo njegovemu okusu ter podajamo to-le uganjko: Ruski „panslavist“ obžaluje preganjanje vere na Francoskem, ruski „liberalce“ se je veselí. Katero vero preganja francoska vlada na žalost ruskih „panslavistov“ in na radost ruskih „liberalcev“? Katoliško, zakaj pravoslavne vere na Francoskem ni. Je tedaj verjetno, da bi ruski „panslavisti“ hoteli avstrijskim katoliškim Slavjanom jemati njihovo vero, in da bi se ruski „liberalci“ iskreno potezali za obrambo katoliške vere avstrijskih Slavjanov? Na to vprašanje si bodo častiti čitatelji sami odgovorili. Jaz morem le to-le še pristaviti: V desetih letih svojega bivanja v Rusiji sem se prepričal, da ruski narodnjaki vsakega spoštujejo, kdor ima iskreno prepričanje, da narodnost in vera v Boga ni prazna stvar, in tacega človeka oni nikoli ne nadlegujejo s proselitizmom, zato pa tudi oni sami iskreno izpovedujejo svojo vero, in kedar jih kdo s proselitizmom nadleguje, oni odkritosrčno zjavljajo, da ne čutijo nikake potrebe, zatajevati svojo vero. Tak pomen ima članek Aksakova; — „kakoršen je mev, takošen odmev“, pravi prislovica. Na drugi strani sem se pa tudi prepričal, da ruski „liberalci“ s takim ošabnim zaničevanjem gledajo na vse, kar je v kaki dotiki z vero v Boga, s kakoršnim zaničevanjem vero zasmehujejo liberalci v drugih deželah. Časopisi Stasjuleviča, kakor tudi „Strana“ in Kijevska „Zarja“ se izdajajo na kredit poljskega žida Hinzburga, uredniki so razni liberalci, glavna njihova zadača pa je: hujskati avstrijske in balkanske Slavjane na Ruse, kedar je priložnost, pa Ruse na avstrijske in balkanske Slavjane, ker v tem liberalci vidijo najbližjo pot k brezverstvu in k breznarodnostnemu komunizmu; mi pa, v Avstriji, na Balkanu in v Rusiji, pobiramo v svoje časopise strup in otrovo iz ostudnih gnjezd teh gnjusnih gadov brez narodnosti in brez vere.

Iz Dolenjega Zemona 20. avgusta. — Dovolite mi, drage „Novice“, malo prostora, da pojasnim poročilo slabo podučenega dopisnika v „Slovenču“ od 28. dne julija, št. 82. Omenjeni dopisnik dolži Bistričane, oziroma c. kr. okrajno glavarstvo postojnsko, da so Podgrajcem edino pot zaprli. Istina je, da je bila pot zaprta, a ne od Bistričanov, ampak po občini Jablanski po porazumljenji s sl. c. kr. okrajnim glavarstvom. To pa je bilo silno potrebno zaradi varnosti, ker je znano, kako malomarno se po Istri v enacijah zadevah skrbi in ker je bilo paziti, da se kozé na našo stran ne zatrosijo. Živeža kupiti in dovažati se jim pa ni zabranilo, kakor dopisnik trdi. To bi se sicer res bilo moglo drugače zgoditi, ako bi bilo kaj Podgrajcem mar; da jim pa ni bilo mar, zabraniti nalezljivo bolezen, razvidno je iz tega, da so se kozé pol leta njegovale. Da bi ne bilo podpisano županstvo in pa c. k. okrajno glavarstvo Postojnsko skrbelo, bile bi se gotovo kozé po vsem okraji zatrosile in še zdravnik ne bi bil prišel, da bi bolezen, kolikor toliko zavrl. — Naj navedem le en zgled, kako se skrbi po Istri za obrambo nalezljivih bolezni: Bilo je pred kacimi 6 leti, kar je en sam človek zatrosil koze v Jelšane tako, da je bila vsa vas in celó vsa fara Jelšanska kozava. Omenjeni človek šel je iz Jelšan na svoj prejšnji dom svoje sorodnike ob-

ponujal pri Puškinovi slovesnosti in dr. Piragovem jubileju. Sramota je, če kak Slovan in katoličan prebira list, ki je vredovan od Katkova, katerega Rusi sami zaničujejo.

Poljak iz Varšave“.

Kako da se z imenom ni podpisal, kdo da je ta „prijatelj poštenih Rusov“? Vred.

iskat. Ker so tam ravno razsajale koze, jih je našel ter zanesel na dom in ker naši ljudje mislijo in pravijo: „E, kaj se bom varoval, vsaj ako Bog noče, ne bom obolel“, je kmalu našla kozé vsa vas in vsa fara. Mnogo ljudi je takrat umrlo, a še več pa obrazi bivših kozavih ljudi še dandanes pričajo pri vsaki hiši. Ako bi se bilo tako postopalo, kot na Gorenjem Zemonu, da so sami vaščani, ko je eden obolel, tisto hišo dejali pod kordon in zastražili, da se ni bolezen širila, ne bi bila nesreča toliko. Ako bi se bilo v Podgrajah isto tako skrbelo, da bi se bila prva hiša zastražila in dela pod nadzor, ne bi bilo treba ne čuvanja nam in Podgrajci bili bi prosti. — „Slovenčev“ dopisnik se dalje pritožuje v tem, da je bilo prepovedano, ljudem v Podgrajsko cerkev hoditi, — ali g. dopisnik ne vé, da pridejo v cerkev tudi taki, ki so sicer že bolezen prestali, iz katerih pa še kozavi soparji puhté. Prepovedano je bilo le iz naše strani ljudem. Dalje gospod dopisnik piše: „dobro je, se čuvati, a kar je preveč, ni zdravo“. Naj bi raje rekel: „prevelika nemarnost ni zdrava!“ Ako bi bil kak človek kozé zanesel in vas okužil, ali bi bilo to zdravo in dobro?! Ne vé li gosp. dopisnik, da je lože ogenj v prvi hiši pogasiti, nego kedar je uže vsa vas v plamenu; takrat je prepozno. Gosp. dopisnik naj takih reči več ne objavlja, ki jih ne ume; županstvu naloga je, nalezljive bolezni, bodi-si živinske ali ljudske, zavirati, ne pa, ljudem potuše dajati.

N. Potepan, načelnik.

Iz Vipave 29. avg. (*Kmetijsko tombolo*) napravi tukajšnja kmetijska podružnica 8. dne prihodnjega meseca septembra v Vipavi. Pri tej tomboli se bodo dobili sledeči dobitki:

1) prva amba: 5 méhov za žvepljanje grozdja, vrednih 5 gold.;

2) druga amba: garnitura sadjerejskega orodja v vrednosti 8 gold.;

3) terna: grozdni mlin v vrednosti 16 gold.;

4) kvaterna: aparat za filtriranje vina v vrednosti 24 gold.;

5) kvinterna: slamorezni stroj, vreden 40 gold.;

6) tombola: junica muricodolskega plemena v vrednosti 50—60 gold.

Pričetek tombole bode točno ob 3. uri popoldne.

Kartelica velja 20 kr.

Kakor druga leta, nadejamo se tudi letos obilne udeležbe naših Vipavcev pri tej tomboli, katera ima namen pomočnica biti kmetijskemu napredku.

Iz Krškega 27. avg. (*Šolske zadeve.*) 25. dne t. m. je bila v Krškem uradna okrajna učiteljska skupščina pod predsedstvom okrajnega šolskega nadzornika prof. Wurnerja. Navzočih je bilo 36 učiteljev in učiteljic. Šolstvo nekoliko napreduje v tem okraju, kakor je nadzornik poročal, vsaj šolske mladine je 64% od one, katero veže postava, v šolo hoditi. Pri skupščini je bil največ o tem govor, kaj in koliko naj se v ljudski šoli otrokom iz zgodovine razlaga. O tem predmetu je poročalo mnogo učiteljev, nekateri v slovenskem, mnogi v nemškem jeziku. Ne da bi hoteli v učiteljskih skupščinah odstraniti nemško besedo, moramo vendar poudariti, da ravno takim kolegijskim shodom se najbolj prilega domača — slovenska beseda. Ako se učitelji naših ljudskih šol ne držijo tega pravila, ne morejo se hudovati, če se jim za njihovo „Umgangssprache“ podtakne nemščina. — Naj tem vrsticam dodam še to, da je v prejšnji učiteljski skupščini bil sprejet predlog g. Lapajne-a, po katerem naj učiteljstvo krškega okraja izda zemljepisni in zgodovinski popis krškega okraja z zemljevidom tega okraja. Temu predlogu pa mora pritrditi še c. kr. okrajni šolski svet, ki se je ob enem podpore v to svrhu naprosil.

Iz Dednega dola na Dolenjskem. — Pri novi volitvi županstva v Dednem dolu so bili izvoljeni: za župana Mihael Nadrah, posestnik v Starem trgu, — za svetovalca pa posestnika baron Beno Taufferer iz Višenj in Franjo Kastelic iz Starega trga.

Iz Šent Lamberta. — Pri volitvi novega občinskega starešinstva je bil za župana izvoljen Valentin Vözel iz Golice, — za svetovalce so bili pa izbrani Franc Zore iz Golice, Janez Cirar iz Brezovice, Franc Lovše iz Kalce in Josip Jurjovec iz Podbukovja.

Iz Kranja 27. avg. (*Peticija do sl. deželne vlade o naši gimnaziji.*) Šolske počitnice se bližajo svojemu koncu in kmalo se odpró zopet šolska poslopja. Naša na novo ustanovljena gimnazija se je lani pričela s 1. razredom, kateremu letos pristopi 2. razred. V 1. razredu je bilo blizu 50 učencev, kateri večinoma prestopijo v 2. razred. Nadejamo se pa zopet letos precejšnjega števila učencev v 1. razred, in tako od leta do leta naša gimnazija čedalje bolj spolnuje svoj namen, da zabranjuje presilno gnječo v ljubljansko. In zakaj bi ne? Vsaj je prav tako osnovana kakor ljubljanska in ima dobre učitelje, Gorenjcem pa je v vsacem obziru bolj priročna in starišem cenejša o vzdrževanju svoje mladine v cenejšem Kranju. Ker pa vendar nekateri nepreudarjeno silijo v Ljubljano, je treba, da vodstvo ljubljanske gimnazije ne sprejema učencev iz Gorenjskega v ljubljansko gimnazijo, kateri se brez potrebe s paralelkami množijo stroški. Zato se, kakor lani, tudi letos nadejamo, da bode sl. deželna vlada opozorila na namen, zaradi katerega je bila ustanovljena kranjska gimnazija in to temveč, ker je blagajnica kranjskega mesta na-se vzela veliko denarno breme za vzdrževanje tukajšnje gimnazije.

Iz Hauptmance na ljubljanskem močvirju 25. avg. — Na desnem bregu kljukaste Ižice pod Grmezom leži najnovejša močvirska naselba, ki šteje kakih 14 uborno zgrajenih, s slamo kritih koč. Ljudska pripovedka trdi, da je njega dni na Grmezu gospodoval silno močilen tolovaj, ki je po dolenski cesti potujoče ljudi in selišča daleč na okrog napadal in plenil. V to je bil ta grič o tistih časih, ko je vso ravnino voda krila, kakor otok sredi voda in luž, takim tolovajem naravno zavetje. Iz deblov narejena steza vezala je Grmez z Babno Gorico. Sled te steze nahaja se še zdaj, kjer svet še ni požgan, kakih 0.6 metra globoko v šotni poli. Ta kraj se toraj od tod gospodujočega roparskega glavarja ali haram baše „hauptmana“ še danes imenuje „Hauptmance“. V poslopjih, v dva razdelka razdeljenih, se sajami znotraj in zunaj očrnelih, borujeta se dan danes na enem koncu človek, a na drugem živina za obstanek. Kraj, kjer ženska sicer za telesno hrano peče in kuha, tu večidel proti hlevu ni obmejen; gospodinja v piskre zamaknena z burkljami čestokrat kravo v stegno dregne, čemur muhe otepajoča žival s tem odgovarja, da ji z repom preko glave zavihti. Ta pohištva ločijo se od stavb nekdanjih „jezercev“ (Pfahlbauten) le v tem, da na koléh ne stojijo, a ravno to jim je v zlo, kajti Ižica ta kraj od dne do dne bolj topi ter vsako leto najmanj enkrat tukajšnje koče obišče, da odnese še to, česar pod stražo ubegli človek popraviti ni utegnil. Letos je Ižica ravno velikega šmarna dan to globel preplula ter vničila skoro ves pridelek teh krajev, krompir, fižol in ajdo. Kar pa utonilo ni, pokrito je z nanošeno šoto in z dražovjem. Po vodi je splaval pridelek z njim, pa tudi vsa za prihodnje leto potrebna hrana. A tudi upanje v boljšo bodočnost šlo je po vodi, kajti za uspešno zboljšanje tega sveta, to je, za iztrebljenje Ižice, se dozda ni ničesa

storilo. Le mestna gospódka priskoči, kedar je sila velika, da za prvo potrebo živeža poskrbi.

Barjanovič.

Iz Ljubljane. — V 189. listu „Slov. Nar.“ smo brali klic iz Notranjskega: „Na delo!“ Ta klic nasvetuje skupščino rodoljubov v Ljubljani za posvet, kako ustanoviti materialno blagostanje in kako ga ohraniti. Če je uže zelo obširen predmet tej skupščini namenjen, katerega razpravlja „klic iz Notranjskega“, ga je še zelo pomnožil odmev „Slovencev“, ki prideva v „Narodu“ nasvetovanim obravnavam še mnogo drugoga. Program zborovih obravnav bo po takem tako ogromen, da ne poznamo dosihmal še nobenega parlamenta, ki bi tako nalogo rešil v teku enega leta, ki bi jo imela morebiti v par dnevih rešiti ljubljanska konferenca. Nočemo se spuščati v dokazovanje, da deželni zbori, različna društva, slovenski časniki in sedanji državni zbor gledé na res žalostne razmere narodnega gospodarstva niso dosihmal rok križem držali, al to moramo povdariti, da če se mnogo tega ni doseglo, za kar iskreni rodoljubi na poti pouka in predlogov uže več let delajo, pač niso oni tega krivi, kakor tudi nasvetovana ljubljanska konferenca ne bo kriva, ampak najbolj višji pregreški večletnega prejšnjega vladanja, katero se je bahalo s „volkswirtschaftlichem Aufschwunge“, čeravno je propadalo kmetijstvo, obrtnijstvo in vse drugo. Sicer je prav, naj rodoljubi, ki od nasvetovane konference pričakujejo blagodejnega uspeha, osnujejo in vodijo ono skupščino. Dobro srečo blagemu namenu!

— Kaj ima narodna manjšina od sedanjega deželnega odbora pričakovati, prav jasno kaže „Laib. Wochenblatt“ v zadnjem svojem listu s temi besedami: „Es gibt keinen verfassungstreuen Abgeordneten Krains, der die national klerikalen Tendenzen, wie dieselben von den slovenischen Parteiführern vertreten werden, nicht mit aller Entschiedenheit verdammt, nicht Einen, der die nationalen Wühlereien und Hetzereien nicht auf das Tiefste verabscheut, nicht Einen, der die traurigen Folgen derselben, den Niedergang der Bildung und des Wohlstandes im Lande nicht auf das Lebhafteste beklagen würde“. — Potem pa se ta list, ki le od laži in škandalov živi, norčuje iz narodnih poslancev, ki uže dve leti žugajo, da ne gredó v deželni zbor, rekoč: „Wir haben niemals an die Mähre glauben können, dass die Nationalen auf die Dauer vom Landtage ferne bleiben würden. Sie wissen es ja selbst, dass in dem Momente, wo ihre Tiraden in der krainischen Landesstube nicht mehr zu vernehmen wären, man ihrer bald ganz vergessen würde“.

— Za c. kr. okrajnega zdravnika v Kamniku je imenovan dr. Anton Binter, v Krškem pa dr. Fr. Zupanec, — za c. k. zdravstvenega asistenta v Logatecu pride dr. Ed. Šavnik.

— Sl. ministerstvo kmetijstva je z odlokom od 23. dne t. m. prošnjo družbe kmetijske za državno podporo razstave in delitve premij za govejo živino v Kranji ugodno rešilo in naukazalo, naj odbor družbin kmalu predloži program, kako naj bi se vršila ta razstava, ki ima veljati samo za gorenjsko stran, in koliko in kakošnih premij naj bi se razdelilo. Družba kmetijska bode radostno spolnila to nalogo, da tudi Gorenjci letos v Kranji dobijo razstavo goveje živine s premiranjem, kakor so jo uže imeli Dolenjci v Novomestu, Notranjci pa v Postojni.

— (Iz seje glavnega odbora za obdelovanje močvirja.) Nazočih je bilo 13 odbornikov; deželni odbor je zastopal gosp. Dežman. Po odobrenji zapisnika zadnje seje poroča prvomestnik g. dr. Kosler sledeče: Po sklepu seje od 27. maja se je c. k. okrajno glavarstvo v Ljubljani naprosilo za obravnavo odprave jeza Udmat-

skega. — C. kr. okrajni cenilni komisiji se je predložila reklamacija za novo vcenitev močvirskih zemljišč in pa prošnja za znižanje te vcenitve, a ta prošnja je ostala do zdaj brez uspeha, kajti okrajna komisija se opira na postavbo, po kateri imajo samo občine in posestniki pravico reklamirati, ne pa močvirski odbor. Vsled tega poročila sklene odbor, prošnjo zastran omenjene reklamacije vrniti c. k. okrajni komisiji z dostavkom, naj jo ona predloži c. k. deželni komisiji z motivacijo, da je ta vloga bila podpisana od odbornikov, ki so ob enem tudi posestniki močvirja. — Ker je odbor okrajnih cest zopet povdarjal potrebo, da odbor za obdelovanje močvirja preskrbi popravbo brega na Cornovci skozi Viški log tam, kjer bi bilo treba za obrambo ondotne okrajne ceste, zato so se po novem obhodu in ogledu naročila vsa ona dela, ki so bila spoznana za neobhodno potrebna in katerih izvršitev sta nadzorovala dva odbornika; stroški za popravljanje tega brega in ograje znesli so 106 gold. — C. kr. deželna vlada je 10. junija t. l. naznanila odboru, da je visoko c. kr. ministerstvo poljedelstva izmed inženirjev, ki so se oglasili za izdelanje načrta, izvolilo nadinženirja pl. Podhagasky-a s plačilom 16.000 gold.; — vsled tega je po dotičnih pogojih bila sklenjena pogodba med močvirskim odborom in pa gosp. Podhagasky-em; od vis. ministerstva ukazano nadzorovanje in kontrolovanje izdelovanja onega načrta je prevzel odbornik gosp. nadinženir Stedry; določeno pa je bilo, da se gosp. Podhagasky-u izplačuje denar zmerom le v razmeri dočasne izdelovanja načrta. — Tehnično preiskavanje za izdelanje načrta o prihodnjem zboljšanju močvirja pričelo se je s stavljanjem potrebnih znamenj za niveliranje; nadzorovanje sta prevzela dva odbornika. Naprosila so se ob enem županstva v Ljubljani in na deželi, naj skrbijo za to, da se ne premaknejo ali pokončajo imenovana znamenja. (Dal. prih.)

— (6 Metelkovih premij po 42 gold.) je razpisanih za učitelje ljudskih šol na Kranjskem, kateri dokažejo lepo vedenje, zvesto spolnovanje svojega poklica, marljivost v učenju slovenščine in umne sadjereje. Dotične prošnje se imajo deželnemu šolskemu svetu vložiti do 4. oktobra t. l. po dotičnem okrajnem šolskem svetu.

— Med mnogimi slovenskimi napevi, ki jih „Glasbena Matica“ ravnokar svojim udom razpošilja, nahajamo tudi v krasni obliki v Blaznikovi kamenopisalni natisneno „Transkripcijo narodne pesmi „Luna sije“, katero je za klavir zložil in visokorodni gospici Mariji Winklerjevi (hčerki gosp. deželnega predsednika) poklonil Danilo Fajgel. — Cena tej mični piesi je 60 kr.

— Da slovenski jezik uže častno mesto uživa med jezici evropejskimi, kaže nam nova nemška knjižica, to je 5. snopič „Schalk-Bibliothek“, ki je ravnokar na svetlo prišla v Lipskem in v kateri je med drugim Schillerjeva balada „Der Handschuh“ v 13. jezicah natisnena, namreč v nemškem, francoskem, angleškem, holandskem, italijanskem, latinskem, novogrškem, ruskem, českem, poljskem, slovenskem, rumunskem in hebrejskem. Slovenski prevod: „Rokovica“ je od našega Koseskega; iz predgovora izdateljevega Fr. Thiela pa je razvidno, da ga je prof. Miklošič nasvetoval.

— (O gorenjski ali Rudolfovi železnici) smo slišali uže več pritožeb, pa jih nismo marali prenaglo na veliki zvon obesiti, nadjaje se, da bo uže boljše. Zdaj pa nam nekdo, ki se je v nedeljo pred Velikim Šmarom peljal v gorenjsko stran, o tej železnici piše tole, kar kaže, kako se tu prav pogosto brezozirno in grdo dela z ljudmi. — Z vlakom ob 7. uri zjutraj se je

hotelo peljati veliko Ljubljancev, gotovo čez 500 se nas je zbralo na kolodvoru. Dasiravno je blagajnik svojo lino prej ko navadno odprl, vendar ni mogel odpraviti do pravega časa vseh, ker je bil sam, in tako je bilo tu že dobre pol ure zamude; odpeljali smo se toraj pol ure pozneje, ker so nas vse komaj popravili po vozovih. V Loki je čakalo gotovo čez 300 ljudi, največ romarjev na sv. Višarje; al kam ž njimi? Nekaj so jih potaknili še po tovornih vozovih, kjer so stali kakor živina natlačeni, čeravno so plačali za tretji razred do Trbiža in nazaj; čez 100 pa jih je moralo ostati, ki so tudi plačali že. Po vagonih je bila huda nevolja, ker smo zopet tu morali stati pol ure. Moj tovariš praša nekega znanega mu železničnega uradnika, kako je to, da se železnica ne preskrbi z zadostnim številom vozov, ker mora vendar vedeti, da o takih praznikih hodijo meščani ven, kmetje pa na božja pota. Odgovor, ki ga dobi, je prav karakterističen. „Naše vodstvo nima nič vere“ — pravi uradnik in mi ga razumimo. — Enaka se je godila v Kranji, kjer so morali ostati vsi, ki so karte že kupili, in teh je bilo tudi skoro do 100. Še več jih je ostalo v Podnartu in menda tudi v Lescah, akoravno smo tu skoro vsi Ljubljanci izstopili. Na ta način je zaostalo okoli 400 ljudi, ki so karte že imeli, toraj tudi pravico peljati se. Ako bi se bilo kaj takega zgodilo kje drugje, na pr. na Nemškem, bi bil velik kraval, naš kmetič je pa pohleven in rajše potrpi. Gotovo jih je šlo mnogo, ki so ob slabem vremenu od daleč prišli, zopet domu in to samo zavoljo zanikrnosti vodstva ali uradnikov železnice, ki potem tudi sama škodo trpi. — Ne morem si kaj, da ne bi tu sem pritaknil par svojih opazek. Znano mi je namreč, da vodstvo te železnice kaj rado pošilja na Kranjsko za uradnike tujce, katerim naš jezik, naše razmere in navade našega ljudstva niso kar nič znane in ki si tudi ne prizadevajo študirati jih. Tako ne vedó za naše praznike, ne za božja pota itd. in le tako se more zgoditi kaj tako škandaloznega, kakor se je zgodilo v nedeljo pred Velikim Šmarnom; če bi bilo vreme lepo, bi bilo gotovo več ko 1000 ljudi moralo ostati domá zavoljo gole zanikrnosti vodstva ali posameznih organov Rudolfove železnice, ker tega ne moremo verjeti, da bi bila tako beraška, da bi imela le tistih par vozov, kar so jih k temu vlaku z vseh postaj do Lescah komaj skup spravili. — In še nekaj drugega je. Rudolfova železnica je zdaj državna železnica, za njeno rentabiliteto so porok davkoplačevalci. Iz tega sledí, da imajo ne le pravico do nje, marveč tudi nekako kontrolo, da se vse stori, kar more povišati njene dohodke, da potem njim ni treba doplačevati primanjkljaja. Kaj pa bomo rekli, če se tako, kakor zadnjo nedeljo, po goli nemarnosti vodstva kar samo od Ljubljane do Trbiža zamudí zaslužek kakih 800 do 1000 gold. in to z enim samim vlakom? „Vere nimajo pri železnici“, da — to je res, a tudi žalostno je; ravno tako ne poznajo naših razmer in šeg. Zakaj ne? Uradnike domačine pošiljajo med Nemce in tujce, tujce in Nemce pa k nam — kar se je pred kratkem še le v Št. Vidu nad Ljubljano zgodilo; kdor je pa domačin, ima težko službo; tudi to vem, ker je na pr. o prihodu nadvojvode Karla Ludovika v Ljubljano železniški kontrolor postajnika v Št. Vidu prijel, češ, zakaj je pustil napraviti na kolodvoru ovacijo nadvojvodi, akoravno je on niti zabraniti ne bi bil mogel, ker se ni godila na železničnem svetu. — Vse to kaže, da je pri Rudolfovi železnici veliko gnjilega, jaz bi utegnil povedati še marsikaj, pa za danes bodi zadosti. Le to pristavim še, da bi se tudi na to železnico moralo ozreti

enkrat oko gospoda ministra trgovstva prav ostro in to v prid državni blagajnici in davkoplačevalcem.

— (Pisarnice c. k. ljubljanskega okrajnega glavarstva) so se iz dosedanjega večletnega stanovanja za tukajšnjo bolnišnico preselile na Valvazorjev trg nasproti šolskemu poslopju v nekdanjo „tobakopalto“.

— Notranjce naše opozorujemo na tombolo kmetijsko, ki se bode vršila dne malega Šmarna popoldne v Vipavi in je na drobno razložena v dopisu iz Vipave v današnjem listu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Poleg dalmatinskega, goriškega in istrijskega deželnega zbora se je pričel že tudi tirolski. O predlogah vladnih je dozdej le ena znana iz tirolskega zbora, pa ta je jako važna, namreč organizacija kmetijskega stanú, to je, osnova kmetijskih okrajnih združenj. Vladni načrt, kakošne imajo biti te okrajne (kantonske) zdruge, kako se imajo osnovati in tako upravljati, nam ni še znano. Očitno je iz te predloge, da sedanja vlada ni iz oči izpustila, kar je cesarjev govor obljubil o začetku državnega zbora.

— Mnogoteri časniki, vzlasti poljski, razpravljajo pogostoma potrebo upravne reforme v političnih deželnih uradih. Ali sl. ministerstvo res namerava predrugečiti politično upravo (verwaltungsreform), nikakor ni še gotovo; živo potrebna pa je ta reforma, o kateri je tudi kranjski deželni zbor že se razgovarjal in so tudi „Novice“ že večkrat to potrebo povdarjale, ki posebno na to sega, da naj se odstrani dualizem v upravi: deželna vlada naj bo, deželni odbor naj se pa odpravi; — le eno računovodstvo naj bode, le ena deželna blagajnica in en stavbeni urad; — c. k. deželni načelnik naj je v državnih zadevah ministerstvu, v deželnih pa deželnemu zboru odgovoren; — okrajna glavarstva naj se odpravijo in namestu njih naj se vpelejo nekdanji mešani c. k. okrajni uradi; — občine naj se rešijo uradnega bremena, ki jim dandanes pripada, in nove občine naj se uredijo po farah. To bi bil priprost, naravno uredjen, pa veliko cenejši in ljudstvu bolj priročen opravični organizem.

Štajarsko. — Tabor v Ptuji ostane prepovedan. Vsaj je morebiti bolje, da ne bi doživeli kak — Kuchelbad.

Turčija. — Po dolgem besedovanju in njerganji je prepir med Turčijo in Grško zarad mej zdaj popolnem dokončan. Turki so popustili po berlinski pogodbi Grkom odločene pokrajine in odpotovali — požgavši le še eno vas, menda za spomin turške „ljubezni“.

Rusija. — Ignatiev je poslal glavarjem in načelnikom mest ob Črnem in Azovskem morji okrožnico, po kateri je takim ljudem, ki nobenega pesestva nimajo, bivanje tam prepovedano; oni judje pa, ki niso ruski, ampak tuji podložniki, se imajo iz primorskih mest nemudoma iztirati. Gorje deželi, kamor bodo te trume spustili se!

Listnica vredništva. Več člankov smo morali za danes odložiti; pridejo tedaj prihodnjič. — Gosp. S. P. R.: Najnovejša in najboljša knjiga, katera z razjasnilo v podobah učí ledenice delati za pivo, mesó itd. se zove: „Der Bau der Eiskeller sowohl in wie über der Erde und das Aufbewahren des Eises in denselben nebst einem Anhang: Die Fabrication des Kunsteises von Dr. E. A. Menzel. Mit Illustrationen und 2 Farbendrucktafeln. Vierte Auflage von C. Nowák, Ingenieur. Leipzig 1879. G. Knapp, Verlagsbuchhandlung E. Nowák.“